

Potápěčská etiketa na lodích a nafukovacích člunech

Většina potápění na planetě Zemi začíná potápěčským člunem... Běžný potápěč se na rozdíl od VIP potápěče musí na palubě přizpůsobit omezeným prostorům, provazovým žebříkům, často narychlo sestaveným posádkám i rozličnému vybavení. V tomto náročném prostředí dochází k nečekaným změnám rozhodnutí, které nezřídka provázejí rozpaky až nesouhlas té či oné strany. Účelem tohoto článku je odhalit a prozkoumat situace, kde může docházet k napětí a nespokojenosti, a také navrhnout, jak tomu zabránit. Harmonie a pořádek na palubě zajišťují pohodlí a spokojenost, což je základ bezpečí.

Obuv

Boty na palubě bývají jednou z hlavních příčin napětí mezi posádkami a potápěči. Normálně chodíte na lodi bosí, protože není dobré roznášet na mokrému povrchu to, co se zachytilo na podrážkách. Navíc u některých druhů bot hrozí poškození drahých teakových palub, jemných barevných nátěrů, protiskluzových podložek a v neposlední řadě i poranění nohou jiných lidí. Každá loď má svá vlastní pravidla, kam lze boty odložit a uložit. Pokud to vaše posádka neuvede jasně předem, pravděpodobně to udělá později s hlasitým komentářem, takže je lepší raději se zeptat zavčas. Boty na potápění jsou samozřejmě povoleny v celé mokré oblasti, tj. tam, kde se s vodou počítá. Na některých lodích může vstup s potápěčskými botami do podpalubí vyvolat prudkou „bouřku“...

Kam se posadit

Lodě se obsazují jako autobusy a letadla: nejprve se zaplní sedadla vzadu, potom ta nejbližší. Sedadla nejbližší k místu vstupu a výstupu z vody se ponechávají méně zkušeným, fyzicky méně zdatným a divemasterům. A nafukovací čluny? Pokud mají žebřík, měla by u něj sedět osoba, která má největší problémy. Oblouky připomínající luk znamená Střelce (zvěrokruhu) vyhrazení oblast pro potápěče, kteří ještě netrpí vyhřezlými ploténkami.

Výbava

Každý potápěč zná pravidlo, kterým se řídí šňůry a lana: „Pokud se může něco zamotat, tak se to zamotá.“ Různé části výbavy mají opačnou tendenci, a sice rozmotávat se a vyčnívat. Závaží a tlakové lahve se zachytí o pátý prst nebo zasáhnou počítač, případně nějaký jiný drahý přístroj. Taková situace téměř vždy vyvolá křik, jindy slzy a někdy dokonce i zranění. V nejlepším případě se „pouze“ zkaží nálada na palubě. Proto se velmi doporučuje uložit a zajistit ty veledůležité lahve a zátěžové pásy na nejnižší polici. Pásy mají ošklivý zvyk, že jsou si velmi podobné a rádi mění majitele. V žádném případě není dobré nechat součásti výbavy ležet v nějakém nevhodném prostředí. Udržování věcí v pořádku podporuje dobrou náladu na palubě a zabraňuje vzniku nepříjemných podezření. Necháte-li svůj počítač ležet volně dostupný, zvyšuje se pravděpodobnost, že někdo jiný půjde do ponoru podle vašeho zbytkového dusíku.

Převlékání plavek

Plavky, které se nosí po celý den, mohou být nepříjemné a nepohodlné, ale jejich převlečení bez jakýchkoli skrupulí na veřejnosti může vyvolat ostré reakce. Celkem lhostejné k tomu zůstanou pravděpodobně pouze vybrané etnické skupiny: Skandinávci, Němci, Švýcaři, Holanďané, Španělé, Japonci a Papuánci. U všech ostatních by bylo vhodné skrýt tento akt pomocí sarongů, županů a ručníků.

Suchá oblast versus mokrá oblast

Celá oblast podpalubí a v mnoha případech dokonce i sluneční terasa nebo horní paluba se téměř vždy považují za suché oblasti, kam byste neměli vstupovat mokří. Existují samozřejmě výjimky, v závislosti na podnebí a typu lodi. Ale i tam, kde je povolen vstup s ještě mokrým oděvem, je vždy dobré rozložit ručník, který chrání drahé plastové polštáře před nevzhlednými skvrnami a zkrabatěním.

Pitná voda a voda na oplachování

Historie nás učí, že vyhýbat se sdílení lahví a sklenic je akt zdvořilosti, který má reálné vědecké zdůvodnění. Pamatujte si, kde jste nechali svou sklenici. Pokud odtrhnete štítek lahve, abyste si ji poznali, vězte, že 90% potápěčů dělá totéž. Raději na něj napište své jméno. Sladká voda na moři je stejně vzácná jako v poušti. V nejlepším případě stojí její výroba hodně energie. Bez ohledu na to, kolik jste za potápění zaplatili, vyhýbání se dlouhému sprchování po každém ponoru je známkou respektu k životnímu prostředí a k ostatním na palubě. A jako prokázané platí, že kůže potápěče je vůči solím odolná!

Ochranné krémy proti opalování

Zcela se jim vyhýbat je projevem laskavosti k vašemu vybavení - zejména k masce - ale i k ostatním potápěčům, kterým díky tomu nekloužou ruce na držadlech, především je to ovšem ohleduplné ke korálům. I když se o tom mluví stále spíše sporadicky, opalovací krémy mohou být skutečnými zabijáky korálů, schopné způsobit větší škody než globální oteplování. Uvědomělý potápěč by měl používat pouze certifikované krémy vhodné pro korály. Nejoblíbenějším řešením mezi mnoha potápěči, pokud není poblíž stín, je zakrytí kloboukem a ochranným oděvem.

Jídlo

Správný potápěč se pozná podle toho, kolik jídla si na talíř NEDÁ.

Předměty, které rády létají

Vítr a pohyb podněcují lehčí předměty k letu a spadnutí do vody. Prázdné plastové kelímky a lahve dokážou kupodivu vzlétnout i ze dna košíku. Stále je nacházíte na palubách výletních lodí, ale i při jízdě k ponoru nebo z něj, kdy vaše oblíbená osobní láhev s vodou (určitě ji máte) nedokáže poskytnout dostatečné množství vody pro správnou hydrataci, proto máte s sebou i nějakou další lahev s pitím. V takovém případě před vyhozením plastovou láhev rozdrťte stisknutím na hrdlo. Pokud krytku okamžitě zašroubujete zpět, lahev zůstane smršťená. Neopreny, pokud jsou zavěšené, fungují lépe se zavřeným zipem. Vítr, ať už na moři nebo na jezeře, může být velmi silný a přichází bez varování.

Průchody a obsluha lodí

Na lodi nikdy neblokujte průchody a cesty. Pokud tak učiníte, ujistěte se, že necháváte dostatek prostoru pro člena posádky, který potřebuje rychle projít. Obslužné manévry, jako např. vytažení kotvy, ukládání různých zarážek a šňůr a na plachetnicích práce se stožáry, plachtami a navijáky – to vše by se nemělo dostat do kontaktu s neopreny, ručníky a hlavně s lidmi, kteří nepatří k posádce. Nejlepší je požádat posádku, aby vám ukázala, kde můžete zůstat, aniž byste překáželi a kde si můžete věci pověsit na sušení. Během obslužných manévru nepomáhejte posádce z vlastní iniciativy. Chcete-li nabídnout pomoc, nejdříve se zeptejte.

Dveře, okénka a poklopy

Nejtypičtější – a velmi otravný – hluk na lodi je nějaké rytmické klepání. Dveře, poklopy a světlíky by měly být zavřené nebo zajištěné háčky a sponami. Nejde jen o pohodu a klid, neobvyklé nejsou ani případy rozdrčení a dokonce amputace v důsledku některého ze zmíněných objektů uzavírajících se silou.

Námořní toalety

Dostáváme se k nejobtížnějšímu tématu na palubě: k záchodu. V 99% případů vypadá podobně jako doma, kromě dvou zvláštních nástrojů – rukojeti a páky. Mnoho potápěčů má potíže se správným používáním těchto dvou zařízení. Rukojeť se používá jako pumpa na kolo, tlačí a táhne, ale klíčová funkce patří tajemné páce. Podle toho, jak je umístěna, bude vypouštět nebo čerpat mořskou vodou. Na takových toaletách nemohou obě funkce probíhat současně. Námořní toalety netolerují toaletní papír. Jejich „alergická reakce“ se projevuje rychlým ucpáním. Pozorně se podívejte, vedle záchodové mísy je vždy koš s víkem. Možná to není elegantní, ale papír musíte dát právě tam. Některé lodě mají nádrže, kde se shromažďuje a skladuje odpad, jiné ne. Když loď stojí, je rozumné toalety nepoužívat.

Jak se na lodi (ne)pohybovat

Mnoho potápěčů, zejména těch zkušenějších, je na svou výbavu tak navyklých, že si ani neuvědomují, že ji mají na sobě. No, a když se lahve umístěné na zádech jednoho člověka setkají s tělem jiného jedince, prostě to bolí. Zkontrolujte, kde sedíte se svou nasazenou nádrží a ani se rychle neotáčejte, ani se nepředklánějte s dlouhou hliníkovou fólií na ramenou. Při vstupu do vody je hezké si pospíšit a nestát v cestě. Při návratu na palubu je nutné nezastavovat se na žebříku, má-li přijít ještě někdo za vámi. A procházet se s pitím v ruce, zvláště s horkým nápojem, když se loď pohybuje, opravdu není dobrý nápad.

Zkušení potápěči budou považovat tyto tipy za samozřejmé, a určitě budou mít k tomu ještě co dodat. Jakékoli další návrhy uvítáme. Cílem je pomoci méně zkušeným potápěčům zlepšit jejich celkový pocit spokojenosti na palubě.

Nejlepší rada je ale tato poslední. Jak kdysi napsal Douglas Adams, autor slavného *Průvodce pro autostopaře* a vášnivý potápěč: „Nezapomeňte si ručník“.